

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 2007/2004,**26. oktoober 2004,****Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõike 2 punkti a ja artiklit 66,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,⁽¹⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust,⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Ühenduse poliitika eesmärk EL välispiiri valdkonnas on ühendatud juhtimine, mis tagab ühetaolise ja kõrgetasemelise kontrolli ja valve Euroopa Liidus isikute vaba liikumise üle ning mis on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala üks oluline osa. Selleks on ette nähtud välispiiri kontrolli normide ja korra kohta ühiste eeskirjade kehtestamine.

(2) Ühiste eeskirjade tõhusaks rakendamiseks on vaja liikmesriikide vahelist operatiivkoostööd rohkem koordineerida.

(3) Võttes arvesse nõukogus tegutseva välispiiriga tegelevate isikute ühise üksuse kogemust, tuleks asutada spetsiaalne eksperdiasutus Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuurina (edaspidi "agentuur"), mille ülesandeks on tõhustada liikmesriikide vahelise operatiivkoostöö koordineerimist välispiiril.

(4) Liikmesriikidel on välispiiri kontrolli ja valve volitused. Agentuur peaks hõlbustama välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimist käsitlevate olemasolevate ja tulevaste ühenduse meetmete rakendamist, tagades liikmesriikide tegevuse koordineerimise nimetatud meetmete rakendamisel.

(5) Välispiiri tõhus kontroll ja valve on liikmesriikidele äärmiselt tähtis olenemata nende geograafilisest asukohast. Sellest tulenevalt on vaja edendada liikmesriikidevahelist solidaarsust välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimisel. Liikmesriike nende välispiiril tehtava operatiivkoostöö aspektide rakendamisel, sealhulgas ebaseaduslikult liikmesriikides elavate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel abistava agentuuri asutamine on oluline samm selles suunas.

(6) Agentuur peaks ühise integreeritud riskianalüüsi mudeli põhjal tegema riskianalüüse, et anda ühendusele ja liikmesriikidele piisavalt teavet, mis võimaldaks võtta asjakohaseid meetmeid või kõrvaldada tuvastatud ohud ja riskid välispiiri ühendatud juhtimise parandamiseks.

(7) Agentuur peaks korraldama Euroopa tasandil piirivalvurite riiklike juhendajate väljaõpet ning lisakoolitust ja seminare siseriiklike pädevate teenistuste ametnikele välispiiri kontrolli ja valve ning ebaseaduslikult liikmesriikides elavate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohta. Agentuur võib korraldada koolitustegevust koostöös liikmesriikidega nende territooriumil.

(8) Agentuur peaks jälgima oma tegevusvaldkonna teadusuringute arengut ning edastama selle teabe komisjonile ja liikmesriikidele.

(9) Agentuur peaks haldama liikmesriikide esitatud tehniliste seadmete nimekirju, toetades sel viisil seadmete ühiskasutust.

⁽¹⁾ Arvamus on esitatud 9. märtsil 2004 (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT C 108, 30.4.2004, lk 97.

- (10) Agentuur peaks samuti toetama liikmesriike olukorras, mil välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi.
- (11) Enamikus liikmesriikides on ebaseaduslikult liikmesriikides elavate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise operatiivaspektid välispiiri kontrolli eest vastutavate ametiasutuste pädevuses. Kuna nimetatud ülesannete täitmisel Euroopa tasandil on selge lisandväärtus, peaks agentuur ühenduse tagasisaatmispoliitika kohaselt pakkuma vajalikku abi liikmesriikide ühiste tagasisaatmisoperatsioonide korraldamiseks ning tegema kindlaks reisidokumentide omandamise ja ebaseaduslikult liikmesriikides elavate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise head tavad.
- (12) Agentuur võib oma eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks teha vajalikul määral koostööd Europoli, kolmandate riikide pädevate ametiasutuste ja käesoleva määrusega reguleeritavas valdkonnas pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega nendega kokkulepitud töökorra raames ning asutamislepingu asjakohaste sätete kohaselt. Agentuur peaks hõlbustama liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist operatiivkoostööd Euroopa Liidu välispoliitika raames.
- (13) Toetudes välispiiriga tegelevate isikute ühise üksuse ning liikmesriikide asutatud maa-, õhu- ja merepiiri kontrolli ja valve eri aspektidele spetsialiseerunud operatiiv- ja koolituskeskuste kogemustele, võib agentuur ka ise asutada maa-, õhu- ja merepiiriküsimustega tegelevad spetsialiseerunud üksused.
- (14) Agentuur peaks tehnilistes küsimustes olema sõltumatu ning õiguslikult, halduslikult ja rahanduslikult iseseisev. Selleks on vajalik ja asjakohane, et tegemist oleks ühenduse asutusega, kes on juriidiline isik ja kes kasutaks talle käesoleva määrusega määratud rakendusvolitusi.
- (15) Komisjon ja liikmesriigid peaksid olema esindatud haldusnõukogus, et tõhusalt kontrollida ameti toimimist. Haldusnõukogu peaks võimaluse korral koosnema piirivalve juhtimise eest vastutavate riiklike teenistuste operatiivjuhtidest või nende esindajatest. Nimetatud nõukogule tuleks anda ka vajalikud volitused koostada eelarvet, kontrollida selle täitmist, võtta vastu vajalikke finantseeskirju, kehtestada läbipaistev töökord ameti otsuste tegemiseks ning määrata tegevdirektor ja tema asetäitja.
- (16) Agentuuri täieliku iseseisvuse ja sõltumatuse tagamiseks on tarvis sellele luua oma eelarve, mille peamise tulu moodustab ühenduse osamaks. Ühenduse eelarvemenetlust tuleks kohaldada ühenduse osamaksu ja võimalike muude subsideerimiste suhtes, mida makstakse Euroopa Liidu üldeelarvest. Raamatupidamisarvestust peaks auditeerima kontrollikoda.
- (17) Agentuurile tuleks piiranguteta kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrust (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta⁽¹⁾ ning ta peaks ühinema Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdluste kohta.⁽²⁾
- (18) Agentuuri suhtes peaks kehtima Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentide avalikkusele kättesaadavuse kohta.⁽³⁾
- (19) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta⁽⁴⁾ kehtib isikuandmete töötlemisel agentuuris.
- (20) Välispiiri kontrolli ja valve poliitika ja õigusaktide väljatöötamise eest vastutavad edaspidi EL institutsioonid, eelkõige nõukogu. Tuleks tagada agentuuri ja asjaomaste EL institutsioonide tihe koostöö.
- (21) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt vajadust Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö ühendatud juhtimise järele, ei suuda liikmesriigid täielikult saavutada seetõttu, et üksinda tegutsedes ei suuda nad tagada koostööd ja koordineerimist, ning seda võib paremini saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus vastu võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Asutamislepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, kui on vaja selle eesmärgi saavutamiseks.
- (22) Käesolev määrus austab põhiõigusi ja järgib põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu asutamislepingu artikli 6 lõikes 2 ja mis on kajastatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.

⁽¹⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

⁽³⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

⁽⁴⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

(23) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel nimetatud kahe riigi Schengeni *acquis'* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalemise kohta sõlmitud lepingu tähenduses nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, mis on seotud nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁽¹⁾ artikli 1 punktis A osutatud kõnealuse lepingu teatavate rakenduskorra valdkondadega. Seega peaksid Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi delegatsioonid osalema liikmetena agentuuri haldusnõukogus, kuigi piiratud hääleõigusega. Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi edasist täielikku osalemist agentuuri tegevuses võimaldava korra määramiseks tuleb ühenduse ja nimetatud riikide vahel sõlmida täiendav kokkulepe.

(24) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole talle siduv ega kuulu tema suhtes kohaldamisele. Arvestades, et käesolev määrus arendab edasi Schengeni *acquis'*d Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotise alusel, peaks Taani otsustama kõnealuse protokolli artikli 5 kohaselt kuue kuu jooksul alates käesoleva määruse vastuvõtmisest nõukogu poolt, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses või mitte.

(25) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles ei osale Ühendkuningriik vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta võtta osa mõnedest Schengeni *acquis'* sätetest.⁽²⁾ Seetõttu ei osale Ühendkuningriik selle vastuvõtmisel, see ei ole talle siduv ega kuulu tema suhtes kohaldamisele.

(26) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes.⁽³⁾ Seetõttu ei osale Iirimaa selle vastuvõtmisel, see ei ole talle siduv ega kuulu tema suhtes kohaldamisele.

(27) Agentuur peaks soodustama, iga üksikjuhtumi puhul haldusnõukogu poolt eraldi kehtestatava korra kohaselt,

operatiivtegevuste korraldamist, mille käigus liikmesriigid võivad kasutada oskusi ja vahendeid, mida Iirimaa ja Ühendkuningriik võivad soovida pakkuda. Selleks peaksid Iirimaa ja Ühendkuningriigi esindajad olema kutsutud osa võtma haldusnõukogu koosolekutest, võimaldamaks neil täies mahus osaleda nimetatud operatiivtegevusi ettevalmistavatel aruteludel.

(28) Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi vahel on vaidlus Gibraltari piiride määramisel.

(29) Käesoleva määruse kohaldamise peatamine Gibraltari piiride suhtes ei muuda asjaomaste riikide vastavaid seisukohti,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

SISU

Artikkel 1

Agentuuri asutamine

1. Asutatakse Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur (edaspidi "agentuur"), mille ülesanne on Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiri ühendatud juhtimise parandamine.

2. Kuigi välispiiri kontrolli ja valve eest vastutavad liikmesriigid, hõlbustab ja kergendab agentuur välispiiri haldamist käsitlevate ühenduse olemasolevate ja tulevaste meetmete tõhusamat rakendamist. Selleks tagab ta liikmesriikide tegevuse koordineerimise nimetatud meetmete rakendamisel, andes oma panuse isikute kontrolli ja liikmesriikide välispiiri valve tõhusa, kõrge ja ühetaolise taseme saavutamiseks.

3. Samuti annab agentuur komisjonile ja liikmesriikidele välispiiri haldamises vajalikku tehnilist abi ja kogemusi ning edendab liikmesriikidevahelist solidaarsust.

4. Käesolevas määruses tähendavad viited liikmesriikide välispiirile liikmesriikide maa- ja merepiiri ning nende lennujaamu ja meresadamaid, mille suhtes kehtivad need ühenduse õiguse sätted, mis käsitlevad välispiiri ületamist isikute poolt.

⁽¹⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

⁽³⁾ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

II PEATÜKK

ÜLESANDED

Artikkel 2

Peamised ülesanded

1. Agentuur täidab järgmisi ülesandeid:
 - a) koordineerib liikmesriikidevahelist operatiivkoostööd välispiiri haldamisel;
 - b) abistab liikmesriike piirivalvurite koolitamisel, sealhulgas ühiste õppestandardite väljatöötamisel;
 - c) teeb riskianalüüse;
 - d) jälgib välispiiri kontrolli ja valve seisukohalt oluliste uurin-gute arengut;
 - e) abistab liikmesriike olukorras, mil välispiiril on vaja tõhus-tatud tehnilist ja operatiivabi;
 - f) annab liikmesriikidele vajalikku abi ühiste tagasisaatmisope-ratsioonide korraldamiseks.
2. Ilma et see piiraks agentuuri volitusi, võivad liikmesriigid jätkata välispiiril operatiivkoostööd teiste liikmesriikide ja/või kolmandate riikidega, kui selline koostöö täiendab agentuuri tegevust.

Liikmesriigid hoiduvad tegevusest, mis võiks ohustada agentuuri toimimist või tema eesmärkide saavutamist.

Liikmesriigid teatavad agentuurile väljaspool agentuuri välispiiril toimuvast operatiivtegevusest.

Artikkel 3

Välispiiril tehtavad ühisoperatsioonid ja katseprojektid

1. Agentuur hindab liikmesriikide esitatud ettepanekuid ühisoperatsioonide ja katseprojektide kohta, kiidab need heaks ja koordineerib neid.

Agentuur võib ise ja kokkuleppel asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikidega välja tulla algatustega ühisoperat-sioonide ja katseprojektide tegemiseks koostöös liikmesriikidega.

Agentuur võib samuti anda oma tehnilised seadmed ühisoperat-sioonides või katseprojektides osalevate liikmesriikide käsutusse.

2. Agentuur võib ühisoperatsioonide ja katseprojektide prak-tiliseks korraldamiseks tegutseda artiklis 16 ettenähtud spetsia-liseerunud üksuste kaudu.

3. Agentuur hindab ühisoperatsioonide ja katseprojektide tulemusi ning koostab artikli 20 lõike 2 punktis b sätestatud tulemuste põhjaliku võrdleva analüüsi, mis lisatakse agentuuri aastaaruandesse, et tõhustada tulevaste operatsioonide ja projek-tide kvaliteeti, järjepidevust ja tõhusust.

4. Agentuur võib tema suhtes kohaldatavate finantseeskirjade kohaselt otsustada kaasrahastada eelarveliste toetustega lõikes 1 nimetatud operatsioone ja projekte.

Artikkel 4

Riskianalüüs

Agentuur töötab välja ja rakendab ühise integreeritud riskiana-lüüsi mudeli.

Agentuur koostab nii üldisi kui ka erivajadustele kohandatud riskianalüüse, mis esitatakse nõukogule ja komisjonile.

Agentuur kasutab ühise integreeritud riskianalüüsi mudeli tule-musi artiklis 5 osutatud piirivalvurite koolituse põhikoolituse õppekava väljatöötamisel.

Artikkel 5

Koolitus

Agentuur töötab välja ja arendab piirivalvurite koolituse põhi-koolituse õppekava ning korraldab liikmesriikide piirivalvurite koolitajate väljaõpet Euroopa tasandil.

Agentuur pakub samuti lisakoolitust ja seminare liikmesriikide siseriiklike pädevate teenistuste ametnikele välispiiri kontrolli ja valve ning kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisega seotud teemadel.

Agentuur võib korraldada koolitustegevust koostöös liikmesrii-kidega nende territooriumil.

Artikkel 6

Uuringute jälgimine

Agentuur jälgib välispiiri kontrolli ja valve seisukohalt oluliste teadusuuringute arengut ning edastab selle teabe komisjonile ja liikmesriikidele.

Artikkel 7

Tehniliste seadmete haldamine

Agentuur seab sisse keskregistri liikmesriikidele kuuluvatest tehnilistest seadmetest, mida kasutatakse välispiiri kontrolliks ja valveks ning mida liikmesriigid vabatahtlikult ja teise liikmesriigi taotlusel on nõus pärast agentuuri tehtud vajadus- ja riskianalüüsi ajutiselt selle liikmesriigi käsutusse andma, ning peab seda registrit.

Artikkel 8

Abi liikmesriikidele olukorras, mil välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi

1. Ilma et see piiraks asutamislepingu artikli 64 lõike 2 kohaldamist, võivad üks või mitu liikmesriiki paluda agentuuri abi, kui ilmnevad asjaolud, mis nõuavad nende välispiiri kontrolli- ja valvekohustuste täitmiseks tõhustatud tehnilist ja operatiivabi. Agentuur võib taotluse esitanud liikmesriigile või liikmesriikidele pakkuda asjaomast tehnilist ja operatiivabi.

2. Lõikes 1 osutatud asjaolude korral võib agentuur:

- a) osutada abi kahe või enama liikmesriigi vahelistes koordineerimisküsimustes, et lahendada välispiiril tekkinud probleemid;
- b) lähetada oma eksperte, abistamaks asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide pädevaid ametiasutusi kohase ajapöördi jooksul.

3. Agentuur võib omandada välispiiri kontrolliks ja valveks vajalikke tehnilisi seadmeid, mida tema eksperdid asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides lähetuse ajal kasutavad.

Artikkel 9

Koostöö tagasisaatmise osas

1. Agentuur pakub, vastavalt ühenduse tagasisaatmispoliitikale, liikmesriikide ühiste tagasisaatmisoperatsioonide tegemiseks vajalikku abi. Agentuur võib kasutada olemasolevaid ühenduse tagasisaatmispoliitika rahalisi vahendeid.

2. Agentuur teeb kindlaks reisidokumentide omandamise ja ebaseaduslikult liikmesriikides elavate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise head tavad.

Artikkel 10

Täidesaatva võimu teostamine

Agentuuri töötajate ja liikmesriikide ekspertide poolt teise liikmesriigi territooriumil täidesaatva võimu teostamise suhtes kohaldatakse asjaomase liikmesriigi siseriiklikku õigust.

Artikkel 11

Teabevahetussüsteemid

Agentuur võib võtta kõik vajalikud meetmed, et hõlbustada oma ülesannete seisukohalt olulise teabe vahetust komisjoni ja liikmesriikidega.

Artikkel 12

Koostöö Iirimaa ja Ühendkuningriigiga

1. Agentuur hõlbustab liikmesriikide operatiivkoostööd Iirimaa ja Ühendkuningriigiga tema tegevusega hõlmatud küsimustes ning määral, mis on vajalik tema artikli 2 lõikes 1 sätestatud ülesannete täitmiseks.

2. Abi, mida agentuur annab artikli 2 lõike 1 punkti f kohaselt, hõlmab liikmesriikide ühiste tagasisaatmisoperatsioonide korraldamist, milles osaleb ka Iirimaa või Ühendkuningriik või milles osalevad mõlemad.

3. Käesoleva määruse kohaldamine Gibraltari piiride suhtes peatatakse kuni kuupäevani, mil jõutakse kokkuleppele meetmete osas, mis käsitlevad isikute liikumist üle liikmesriikide välispiiri.

Artikkel 13

Koostöö Europoli ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

Agentuur võib teha koostööd Europoli ja käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega nendega kokkulepitud töökorra raames ning vastavalt asutamislepingu asjakohastele sätetele ja nimetatud asutuste pädevust käsitlevatele sätetele.

Artikkel 14

Kolmandate riikidega ja kolmandate riikide pädevate asutustega tehtava operatiivkoostöö hõlbustamine

Euroopa Liidu välissuhteid käsitleva poliitika raames peaks agentuur oma tegevusega hõlmatud küsimustes ja oma ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses hõlbustama liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist operatiivkoostööd.

Agentuur võib teha koostööd käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes pädevate kolmandate riikide asutustega nendega kokkulepitud töökorra raames ning vastavalt asutamislepingu asjakohastele sätetele.

III PEATÜKK

STRUKTUUR

Artikkel 15

Õiguslik seisund ja asukoht

Agentuur on ühenduse asutus. Agentuur on juriidiline isik.

Agentuuril on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle riigi seadustele antakse juriidilistele isikutele. Agentuur võib eelkõige omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus hagejaks ja kostjaks.

Agentuur on tehnilistes küsimustes sõltumatu.

Agentuuri esindab tegevdirektor.

Agentuuri asukoht määratakse nõukogu ühehäälese otsuse alusel.

Artikkel 16

Spetsialiseerunud üksused

Agentuuri haldusnõukogu hindab spetsialiseerunud üksuste vajadust ja teeb otsuse nende asutamise kohta liikmesriikides nende nõusolekul, võttes arvesse, et eelistada tuleks olemasolevaid ning vastavalt maa-, õhu- ja merepiiride kontrolli ja valve erinevatele aspektidele spetsialiseerunud operatiiv- ja koolituskeskusi.

Agentuuri spetsialiseerunud üksused arendavad teatavate välispiiri liikide, mille eest nad on vastutavad, kontrolli ja valve häid tavasid. Agentuur tagab nimetatud heade tavade järjepidevuse ja ühetaolisuse.

Iga spetsialiseerunud üksus esitab agentuuri tegevdirektorile üksikasjaliku aastaaruande oma tegevusest ning edastab muu operatiivkoostöö koordineerimise seisukohalt olulise teabe.

Artikkel 17

Personal

1. Agentuuri töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju, Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimusi ning Euroopa ühenduste institutsioonide poolt kõnealuste eeskirjade ja tingimuste kohaldamiseks ühiselt vastuvõetud eeskirju.

2. Agentuur kasutab oma töötajate suhtes neid volitusi, mis on antud ametisse nimetavale ametiisikule personalieeskirjadega ja muude teenistujate teenistustingimustega.

3. Agentuuri personal koosneb juhtimisülesannete täitmiseks piisavast arvust ametnikest ning liikmesriikide lähetatud välispiiri kontrolli ja valve riiklikest ekspertidest. Ülejäänud personal koosneb muudest töötajatest, kelle agentuur vastavalt oma vajadustele teenistusse võtab.

Artikkel 18

Privileegid ja immunitetid

Agentuuri suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollit.

Artikkel 19

Vastutus

1. Agentuuri lepingulist vastutust reguleerib asjaomase lepingu suhtes kohaldatav õigus.

2. Otsuste tegemine vastavalt agentuuri sõlmitud lepingus sisalduvale vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Ühenduste Kohtu pädevusse.

3. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab agentuur kõik oma talituste või oma teenistujate poolt ametiülesannete täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide õigusaktide ühiste üldprintsiipidele.

4. Lõikes 3 nimetatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Kohtu pädevusse.

5. Teenistujate isiklikku vastutust agentuuri ees reguleerivad personalieeskirjad või teenistujate suhtes kohaldatavad teenistustingimuste sätted.

Artikkel 20

Haldusnõukogu volitused

1. Agentuuril on haldusnõukogu.

2. Haldusnõukogu:

a) nimetab artikli 26 kohaselt komisjoni ettepaneku põhjal tegevdirektori;

b) võtab iga aasta enne 31. märtsi vastu agentuuri eelmise aasta koondaruande ning edastab selle hiljemalt 15. juuniks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja kontrollikojale. Koondaruanne avalikustatakse;

- c) võtab iga aasta enne 30. septembrist pärast komisjoni arvamuse saamist ja hääleõigusega liikmete kolmeneljandikulise hääleteenamusega vastu agentuuri eeloleva aasta tööplaani ning edastab selle Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile; tööplaani võetakse vastu vastavalt ühenduse iga-aastasele eelarvemenetlusele ning ühenduse õigusloomekavale asjassepuutuvates välispiiri haldamise valdkondades;
- d) kehtestab korra, mille alusel tegevdirektor võtab vastu agentuuri operatiivülesannetega seotud otsuseid;
- e) täidab agentuuri eelarvega seotud ülesandeid vastavalt artiklile 28, artikli 29 lõigetele 5, 9 ja 11, artikli 30 lõikele 5 ja artiklile 32;
- f) teostab distsiplinaarvõimu tegevdirektori üle ja kokkuleppel tegevdirektoriga direktori asetäitja üle;
- g) kehtestab oma töökorra;
- h) kehtestab agentuuri organisatsioonilise struktuuri ning võtab vastu agentuuri personalipoliitika.

3. Konkreetse liikmesriigi välispiiril või selle vahetus läheduses kavandatavate eritegevuste otsuste ettepanekud vajavad vastuvõtmiseks seda liikmesriiki haldusnõukogus esindava liikme poolthäält.

4. Haldusnõukogu võib igas välispiiril tehtava operatiivkoostöö arenguga rangelt seotud küsimuses tegevdirektorile nõu anda, sealhulgas artiklis 6 määratletud uuringute jälgimise osas.

5. Haldusnõukogu teeb otsuse Iirimaa ja/või Ühendkuningriigi agentuuri tegevuses osalemise taotluse kohta.

Haldusnõukogu teeb oma otsuse hääleõigusega liikmete absoluutse hääleteenamusega igal üksikjuhul eraldi. Otsuse tegemisel võtab haldusnõukogu arvesse, kas Iirimaa ja/või Ühendkuningriigi osalemine aitab kaasa kõnealuste tegevuse teostamisele. Otsuses sätestatakse Iirimaa ja/või Ühendkuningriigi rahaline toetus tegevuse osas, milles osalemist on taotletud.

6. Haldusnõukogu edastab iga aasta eelarvapädevatele institutsioonidele hindamisprotsessi tulemuste seisukohast olulise teabe.

7. Haldusnõukogu võib asutada täitevbüroo, mis abistab teda ja tegevdirektorit haldusnõukogu poolt vastu võetavate otsuste, programmide ja tegevuste ettevalmistamisel ning võtab olukorra

kiireloomulisuse tõttu vajaduse korral haldusnõukogu nimel vastu teatud esialgseid otsuseid.

Artikkel 21

Haldusnõukogu koosseis

1. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, kuulub haldusnõukogusse üks esindaja igast liikmesriigist ja kaks komisjoni esindajat. Selleks nimetab iga liikmesriik haldusnõukogu liikme ning asendaja, kes esindab liiget tema puudumise korral. Komisjon nimetab kaks liiget ja nende asendajad. Haldusnõukogu liikmete ametiaeg on neli aastat. Ametiaega võib selle lõppemisel pikendada ühe korra.

2. Haldusnõukogu liikmed nimetatakse ametisse nende piirkorralduse operatiivkoostöö alaste asjakohaste kogemuste ja teadmiste kõrge taseme alusel.

3. Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega seotud riigid osalevad agentuuri töös. Neil kõigil on haldusnõukogus üks esindaja ja üks asendusliige. Nende assotsiatsioonilepingute vastavate sätete alusel tuleb muu hulgas kujundada nende riikide agentuuri töös osalemise iseloom ja ulatus ning vastavad üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas rahalist toetust ja personali käsitlevad sätted.

Artikkel 22

Haldusnõukogu esimees

1. Haldusnõukogu liikmed valivad enda hulgast esimehe ja aseesimehe. Aseesimees asendab esimeest *ex officio* juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita.

2. Esimehe ja aseesimehe ametiaeg lõpeb koos nende liikmelisuse lõppemisega haldusnõukogus. Kui käesolevast sättest ei tulene teisiti, on esimehe ja aseesimehe ametiaeg kaks aastat. Nimetatud ametiaegu võib nende lõppemisel pikendada ühe korra.

Artikkel 23

Koosolekud

1. Haldusnõukogu koosoleku kutsub kokku esimees.

2. Agentuuri tegevdirektor osaleb aruteludes.

3. Haldusnõukogu tuleb korralisteks koosolekuteks kokku vähemalt kaks korda aastas. Lisaks tuleb ta kokku esimehe kutsel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotlusel.

4. Iirimaa ja Ühendkuningriik kutsutakse osalema haldusnõukogu koosolekutel.

tagada agentuuri toimimine kooskõlas käesoleva määruse sätetega;

5. Haldusnõukogu võib koosolekutele vaatlejaks kutsuda iga muu isiku, kelle arvamusel võib olla tähtsust.

c) igal aastal tööplaani eelnõu ja tegevusaruande ettevalmistamine ning nende esitamine haldusnõukogule;

6. Haldusnõukogu liikmed võivad kasutada nõunike või ekspertide abi, kui nende töökorra sätetest ei tulene teisiti.

d) artikli 17 lõikes 2 sätestatud volituste teostamine personali osas;

7. Agentuur tagab haldusnõukogule sekretariaaditeenused.

e) artikli 29 kohase agentuuri tulude ja kulude kalkulatsiooni koostamine ning eelarve täitmine vastavalt artiklile 30;

Artikkel 24

Hääletamine

1. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 2 punkti c ja artikli 26 lõigete 2 ja 4 kohaldamist, võtab haldusnõukogu oma otsused vastu hääleõigusega liikmete absoluutse hääleteenamusega.

f) oma volituste delegeerimine teistele agentuuri töötajatele, kui artikli 20 lõike 2 punkti g alusel vastuvõetavatest sätetest ei tulene teisiti.

2. Igal liikmel on üks hää. Agentuuri tegevdirektor ei hääleta. Liikme puudumise korral võib tema asendaja kasutada tema hääleõigust.

4. Tegevdirektor annab haldusnõukogule oma tegevusest aru.

Artikkel 26

Kõrgemate ametnike ametisse nimetamine

3. Töökorraga kehtestatakse üksikasjalikum hääletamiskord, eelkõige ühe liikme teise liikme nimel tegutsemise tingimused ning vajaduse korral nõuded kvoorumi kohta.

1. Komisjon esitab kandidaadid tegevdirektori kohale nimekirja alusel, mis on koostatud pärast seda, kui *Euroopa Liidu Teatajas* ning vajaduse korral muus ajakirjandusväljaandes või veebilehel on avaldatud teade ametikoha kohta.

Artikkel 25

Tegevdirektori ülesanded ja volitused

1. Agentuuri juhib tegevdirektor, kes on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Olenemata komisjoni, haldusnõukogu ja täitevbüroo vastavast pädevusest ei taotle ega saa tegevdirektor juhiseid üheltki valitsuselt ega muult organilt.

2. Agentuuri tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu, pidades silmas tema omadusi, dokumenteeritud haldus- ja juhtimisoskust ning välispiiri haldamise alaseid asjakohaseid kogemusi. Haldusnõukogu teeb oma otsuse kõikide hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise hääleteenamusega.

2. Euroopa Parlament või nõukogu võivad kutsuda agentuuri tegevdirektori oma ülesannete täitmisest aru andma.

Haldusnõukogu pädevuses on tegevdirektori ametist vabastamine sama menetluse kohaselt.

3. Tegevdirektori ülesanded ja volitused on järgmised:

3. Tegevdirektorit abistab tegevdirektori asetäitja. Kui tegevdirektor puudub või ei saa oma kohustusi täita, asub tegevdirektori asetäitja tema kohale.

a) käesolevas määruses, selle rakenduseeskirjades ning kohaldatavates õigusaktides täpsustatud ulatuses haldusnõukogu poolt vastuvõetud otsuste, programmide ja tegevuse ettevalmistamine ja rakendamine;

b) kõigi vajalike sammude astumine, sealhulgas sisemiste halduseeskirjade vastuvõtmine ja teadete avaldamine, et

4. Agentuuri tegevdirektori asetäitja nimetab tegevdirektori ettepanekul ametisse haldusnõukogu, pidades silmas tema omadusi, dokumenteeritud haldus- ja juhtimisoskust ning välispiiri haldamise alaseid asjakohaseid kogemusi. Haldusnõukogu teeb oma otsuse kõikide hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise hääleteenamusega.

Haldusnõukogu pädevuses on tegevdirektori asetäitja ametist vabastamine sama menetluse kohaselt.

5. Tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitja ametiaeg on viis aastat. Haldusnõukogu võib ametiaega ühe korra kuni viie aasta võrra pikendada.

Artikkel 27

Tõlkimine

1. Agentuuri suhtes kohaldatakse 15. aprilli 1958. aasta määrust nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled.⁽¹⁾

2. Ilma et see piiraks asutamislepingu artikli 290 kohaselt vastu võetud otsuseid, esitatakse artikli 20 lõike 2 punktides b ja c osutatud aasta koondaruanne ja tööplaan kõikides ühenduse ametlikes keeltes.

3. Agentuuri toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu asutuste tõlkekeskus.

Artikkel 28

Läbipaistvus ja teabe edastamine

1. Kuue kuu möödumisel käesoleva määruse jõustumisest käsitleb agentuur juurdepääsuavaldusi enda valduses olevatele dokumentidele vastavalt määrusele (EÜ) nr 1049/2001.

2. Agentuur võib enda tegevusvaldkondade küsimustes omal algatusel teavet edastada. Eelkõige tagab ta, et lisaks artikli 20 lõike 2 punktis b nimetatud väljaandele antaks üldsusele ja kõikidele huvitatud pooltele kiiresti objektiivset, usaldusväärset ja hõlpsasti arusaadavat teavet agentuuri tegevuse kohta.

3. Haldusnõukogu kehtestab tegutsemiskorra lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks.

4. Igal füüsilisel või juriidilisel isikul on õigus ise kirjalikult agentuuri poole pöörduda ükskõik millises asutamislepingu artiklis 314 nimetatud keeles. Tal on õigus saada vastus samas keeles.

5. Agentuuri poolt vastavalt määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklile 8 vastu võetud otsuste peale võib asutamislepingu artiklites 195 ja 230 sätestatud tingimustel esitada vastavalt kaebuse ombudsmanile või hagi Euroopa Ühenduste Kohtusse.

⁽¹⁾ EÜT 17, 6.10.1958, lk 385. Määrust on viimati muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

IV PEATÜKK

FINANTSNÕUDED

Artikkel 29

Eelarve

1. Ilma et see piiraks muud liiki sissetulekuid, on agentuuri tuludeks:

— Euroopa Liidu üldeelarvesse (osa "komisjon") kantud ühenduse toetus,

— Schengeni *acquis'* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalevate riikide rahaline panus,

— tasud osutatud teenuste eest,

— liikmesriikide vabatahtlik rahaline toetus.

2. Agentuuri kuludeks on personalikulud, haldus- ja infrastruktuurikulud ning tegevuskulud.

3. Tegevdirektor koostab agentuuri järgmise eelarveaasta tulude ja kulude kalkulatsiooni ning edastab selle koos ametikohtade loeteluga haldusnõukogule.

4. Tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

5. Haldusnõukogu võtab vastu kalkulatsiooni projekti, sealhulgas esialgse ametikohtade loetelu koos esialgse töökavaga, ning edastab need 31. märtsiks komisjonile ja Schengeni *acquis'* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalevatele riikidele.

6. Komisjon edastab kalkulatsiooni koos EL eelarve esialgse projektiga Euroopa Parlamendile ja nõukogule (edaspidi "eelarvepädevad institutsioonid").

7. Kalkulatsiooni põhjal sisestab komisjon Euroopa Liidu üldeelarve esialgsesse projekti kalkulatsiooni, mida ta peab ametikohtade loetelu osas vajalikuks, ja üldeelarvest võetava subsidiumi summa ning esitab need vastavalt asutamislepingu artiklile 272 eelarvepädevatele institutsioonidele.

8. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad agentuuri subsidiumiks kasutatavad assigneeringud.

Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu agentuuri ametikohtade loetelu.

9. Haldusnõukogu võtab vastu agentuuri eelarve. Agentuuri eelarve muutub lõplikuks pärast Euroopa Liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral kohandatakse seda vastavalt.

10. Mis tahes muudatus eelarves, sealhulgas ametikohtade loetelus, toimub samas korras.

11. Haldusnõukogu teatab võimalikult vara eelarvepädevatele institutsioonidele oma kavatsusest rakendada projekti, millel võib olla oluline rahaline mõju tema eelarve rahastamisele, eriti kõiki kinnisvaraga seotud projekte, nagu hoonete rentimine või ost. Haldusnõukogu teatab sellest komisjonile ning Schengeni *acquis'* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalevatele riikidele.

Kui eelarvepädev institutsioon on teatanud oma kavatsusest esitada arvamus, esitab ta oma arvamuse haldusnõukogule kuue nädala jooksul pärast projektist teatamise kuupäeva.

Artikkel 30

Eelarve täitmine ja kontroll

1. Tegevdirktor täidab agentuuri eelarvet.

2. Agentuuri peaarvepidaja saadab komisjoni peaarvepidajale hiljemalt igale eelarveaastale järgnevas 1. märtsiks esialgse raamatupidamisaruande koos aruandega, mis käsitleb eelarvehaldust ja finantsjuhtimist nimetatud eelarveaastal. Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib institutsioonide ja detsentraliseeritud organite esialgsed raamatupidamisaruanded kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust⁽¹⁾ (edaspidi "üldine finantsmäärus"), artikliga 128.

3. Komisjoni peaarvepidaja saadab kontrollikojaile hiljemalt igale eelarveaastale järgnevas 31. märtsiks agentuuri esialgse raamatupidamisaruande koos aruandega, mis käsitleb eelarvehaldust ja finantsjuhtimist nimetatud eelarveaastal. Nimetatud eelarveaasta eelarvehaldust ja finantsjuhtimist käsitlev aruanne saadetakse ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

4. Olles kätte saanud kontrollikoja märkused esialgse raamatupidamisaruande kohta, mis on esitatud üldise finantsmääruse artikli 129 alusel, koostab tegevdirktor omal vastutusel agentuuri lõpliku raamatupidamisaruande ja esitab selle haldusnõukogule arvamuse andmiseks.

5. Haldusnõukogu esitab oma arvamuse agentuuri raamatupidamisaruande kohta.

6. Tegevdirktor edastab hiljemalt igale eelarveaastale järgnevas 1. juuliks lõpliku raamatupidamisaruande koos haldusnõukogu arvamusel komisjonile, kontrollikojaile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning Schengeni *acquis'* rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises osalevatele riikidele.

7. Lõplik raamatupidamisaruanne avaldatakse.

8. Tegevdirktor saadab hiljemalt 30. septembriks kontrollikojaile vastuse tema esitatud märkuste kohta. Tegevdirktor saadab nimetatud vastuse ka haldusnõukogule.

9. Nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament kinnituse agentuuri tegevdirktori tegevusele aasta *n* eelarve täitmisel enne 30. aprilli aastal *n* + 2.

Artikkel 31

Pettuste tõkestamine

1. Pettuse, korruptsiooni ja muu õigusvastase tegevuse vastu võitlemisel kohaldatakse piiranguteta määruse (EÜ) nr 1073/1999 sätteid.

2. Agentuur ühineb 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta ning kehtestab viivitamata asjakohased sätted, mida kohaldatakse agentuuri kõikide teenistujate suhtes.

3. Rahastamist käsitlevates otsustes ning nendest tulenevates rakenduslepingutes ja dokumentides sätestatakse selgesõnaliselt, et kontrollikoda ja OLAF võivad vajadusel kontrollida agentuuri rahastamisest kasusaajaid ning raha jaotamise eest vastutavaid esindajaid kohapeal.

Artikkel 32

Rahandussäte

Agentuuri suhtes kohaldatavad finantseeskirjad võtab vastu haldusnõukogu pärast komisjoniga konsulteerimist. Need ei tohi erineda komisjoni määrusest (EÜ, Euratom) nr 2343/2002 raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185,⁽²⁾ välja arvatud juhul, kui see on konkreetselt vajalik agentuuri tööks ning kui selleks on saadud komisjoni eelnev nõusolek.

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 33

Hindamine

1. Kolme aasta jooksul alates agentuuri tegevuse algusest ning edaspidi iga viie aasta järel laseb haldusnõukogu koostada sõltumatu välise hinnangu käesoleva määruse rakendamise kohta.

2. Hinnangus uuritakse, kui tõhusalt agentuur oma ülesannet täidab. Hinnang antakse ka agentuuri mõjule ja töökorraldusele. Hinnangu andmisel võetakse arvesse huvirühmade seisukohti nii Euroopa kui ka riigi tasandil.

3. Haldusnõukogu võtab vastu hindamise tulemused ning esitab soovitused käesoleva määruse, agentuuri ning selle töö muutmise kohta komisjonile, kes edastab need koos oma arvamusel ning asjakohaste ettepanekutega nõukogule. Vajadusel tuleks lisada tegevusplaan koos ajakavaga. Hinnangu tulemused ja selles sisalduvad soovitused avalikustatakse.

Artikkel 34

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Agentuur alustab tegevust 1. mail 2005.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

Luxembourg, 26. oktoober 2004

Nõukogu nimel

eesistuja

R. VERDONK
